
PRIIMTI TEKSTAI

P8_TA(2018)0041

Padėtis Venesueloje

2018 m. vasario 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Venesueloje (2018/2559(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, kurio viena iš šalių yra Venesuela,
- atsižvelgdamas į Venesuelos Konstituciją,
- atsižvelgdamas į įvairias savo rezoliucijas dėl Venesuelos, visų pirma į 2014 m. vasario 27 d. rezoliuciją dėl padėties Venesueloje¹, 2014 m. gruodžio 18 d. rezoliuciją dėl demokratinės opozicijos persekiojimo Venesueloje², 2015 m. kovo 12 d. rezoliuciją dėl padėties Venesueloje³, 2016 m. birželio 8 d. rezoliuciją dėl padėties Venesueloje⁴, 2017 m. balandžio 27 d. rezoliuciją dėl padėties Venesueloje⁵ ir 2017 m. rugsėjo 13 d. rezoliuciją dėl ES politinių santykių su Lotynų Amerika⁶,
- atsižvelgdamas į 2017 m. liepos 12 d. Užsienio reikalų komiteto, Delegacijos ryšiams su MERCOSUR ir Europos ir Lotynų Amerikos parlamentinės asamblėjos (EUROLAT) pirmininkų deklaraciją dėl dabartinės padėties Venesueloje,
- atsižvelgdamas į 2001 m. rugsėjo 11 d. priimtą Amerikos šalių demokratinę chartiją,
- atsižvelgdamas į 2017 m. kovo 31 d. JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro Zeido Ra'ado Al Husseino pareiškimą dėl Venesuelos Aukščiausiojo Teismo sprendimo perimti Nacionalinės Asamblėjos teisėkūros įgaliojimus,
- atsižvelgdamas į JT žmogaus teisių tarybos pareiškimą, kuriame smerkiamas Enrique'ės Aristeguieta'os sulaikymas 2018 m. vasario 2 d.,

---

¹ OL C 285, 2017 8 29, p. 145.

² OL C 294, 2016 8 12, p. 21.

³ OL C 316, 2016 8 30, p. 190.

⁴ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0269.

⁵ Priimti tekstai, P8_TA(2017)0200.

⁶ Priimti tekstai, P8_TA(2017)0345.

- atsižvelgdamas į Amerikos valstybių organizacijos (AVO) 2016 m. gegužės 30 d. ir 2017 m. kovo 14 d. ataskaitose dėl Venesuelos išdėstytus perspėjimus ir AVO generalinio sekretoriaus raginimus skubiai sušaukti šios organizacijos nuolatinę tarybą vadovaujantis Amerikos šalių demokratinės chartijos 20 straipsniu politinės krizės Venesueloje klausimui aptarti,
  - atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojos ir vyriausiosios įgaliotinės Sąjungos užsienio reikalams ir saugumo politikai Federicos Mogherini 2017 m. kovo 27 d. laišką dėl gilėjančių itin sunkios politinės, ekonominės ir humanitarinės krizės Venesueloje,
  - atsižvelgdamas į AVO pareiškimą, kurį 2017 m. kovo 13 d. pasirašė 14 jos valstybių narių ir kuriame reikalaujama, kad Venesuela be kitų priemonių skubiai suplanuotų rinkimus, išlaisvintų politinius kalinius ir pripažintų jos konstitucijoje įtvirtintą valdžių padalijimo principą,
  - atsižvelgdamas į AVO nuolatinės tarybos 2017 m. balandžio 3 d. rezoliuciją dėl pastarojo meto įvykių Venesueloje,
  - atsižvelgdamas į 2018 m. sausio 23 d. „El Grupo de Lima“ pareiškimą dėl Nacionalinės steigiamosios asamblėjos sprendimo surengti prezidento rinkimus,
  - atsižvelgdamas į Tarybos 2017 m. lapkričio 13 d. ir 2018 m. sausio 22 d. išvadas dėl Venesuelos, t. y. dėl ginklų embargo ir sankcijų taikymo,
  - atsižvelgdamas į 2017 m. gruodžio 7 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir vyriausiosios įgaliotinės Sąjungos užsienio reikalams ir saugumo politikai deklaraciją ES vardu dėl tam tikrų trečiųjų valstybių prisijungimo prie ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Venesueloje,
  - atsižvelgdamas į 2018 m. sausio 26 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir vyriausiosios įgaliotinės Sąjungos užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimą ES vardu dėl pastarojo meto įvykių Venesueloje, kuriame smerkiamas Venesuelos valdžios institucijų sprendimas išsiųsti Ispanijos ambasadorių Karakase,
  - atsižvelgdamas į savo sprendimą 2017 m. Sacharovo premiją skirti Venesuelos demokratinei opozicijai,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi neteisėta Nacionalinė steigiamoji asamblėja, kurios nepripažįsta nei tarptautinė bendruomenė, nei Europos Sąjunga, paragino surengti prezidento rinkimus iki 2018 m. balandžio mėn. pabaigos; kadangi pagal Venesuelos Konstituciją už rinkimų rengimą atsakinga institucija yra Nacionalinė rinkimų taryba; kadangi Venesuelos Konstitucijos 298 straipsnyje, kuriame aiškiai nurodoma: „Įstatymas, kuriuo reglamentuojami rinkimų procesai, negali būti jokiais būdais keičiamas šešių mėnesių iki rinkimų dienos laikotarpiu“, neseniai keletą kartų buvo pažeistas;
- B. kadangi šis sprendimas buvo priimtas nesilaikant nacionalinio dialogo, vykstančio nuo 2017 m. gruodžio mėn., ir neatsižvelgiant į galimus pokyčius, pasiektus per Venesuelos vyriausybės ir opozicijos susitikimą surengtą Santo Dominge; kadangi data ir pasirengimo rinkimams procesas buvo du pagrindiniai Santo Domingo derybų

klausimai; kadangi šis raginimas surengti rinkimus neatitinka nei demokratišų principų, nei siekio užtikrinti sąžiningą vyriausybės ir opozicijos dialogą;

- C. kadangi 2018 m. sausio 25 d. Aukščiausiasis Teismas nusprendė neleisti prezidento rinkimuose dalyvauti *Mesa de la Unidad Democrática* (MUD) atstovams; kadangi 2018 m. vasario 4 d. Nacionalinė rinkimų taryba iš rinkimų proceso pašalino partiją „Primero Justicia“; kadangi tokiems lyderiams kaip Leopoldo Lópezui ir Henrique Caprilesui yra uždrausta siekti šio posto; kadangi šie sprendimai yra rimtas sąžiningų rinkimų principo pažeidimas, kai opozicijos kandidatams draudžiama laisvai kandidatuoti ir vienodomis sąlygomis dalyvauti rinkimuose;
- D. kadangi MUD buvo apdovanotas Parlamento 2017 m. Sacharovo premija už minties laisvę;
- E. kadangi toks antikonstitucinis raginimas surengti pirmalaikius rinkimus paskatino Meksikos ir Čilės pasitraukimą iš nacionalinių politinių derybų proceso tarp Venesuelos vyriausybės ir dalies opozicijos;
- F. kadangi 2017 m. lapkričio 13 d. ES Taryba nusprendė patvirtinti ginklų embargą Venesuelai ir uždrausti susijusių medžiagų, kurios gali būti panaudotos vidaus represijoms, įvežimą;
- G. kadangi 2018 m. sausio 22 d. ES Taryba vienbalsiai nusprendė taikyti sankcijas septyniems asmenims, Venesueloje einantiems oficialias pareigas, kaip ribojančias priemones, pvz., draudimus keliauti ir turto įšaldymą, reaguodama į tai, kad nesilaikoma demokratišų principų, teisinės valstybės principų ir demokratijos;
- H. kadangi patvirtinus ES sankcijas Venesuela ėmėsi atsakomųjų veiksmų ir, apkaltinusi Ispaniją kišimusi į jos vidaus reikalus, išsiuntė ir *persona non grata* paskelbė Ispanijos ambasadorių Karakase; kadangi ES griežtai pasmerkė šį sprendimą ir kartu pažymėjo, kad solidarizuoja su Ispanija, turint mintyje tai, kad ES sprendimai užsienio politikos srityje, įskaitant sankcijų taikymą, priimami vienbalsiai;
- I. kadangi žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės padėtis Venesueloje toliau blogėja; kadangi Venesuela patiria precedento neturinčią politinę, socialinę, ekonominę ir humanitarinę krizę, ir dėl to žuvo daug žmonių; kadangi nepaprastai svarbu surengti laisvus ir teisingus rinkimus, įskaitant visas reikiamas garantijas, ir užtikrinti, kad jiems pasirengti būtų skirta pakankamai laiko, jeigu norima pradėti spręsti daugybę problemų, su kuriomis susiduria Venesuela; kadangi iš Venesuelos pabėgo beveik 2 milijonai piliečių; kadangi priimančiosios šalys susiduria su didėjančiais sunkumais naujai atvykstantiems teikiant pagalbą ir paslaugas;
- J. kadangi sukilėlių policijos pareigūnui Oscarui Perezui ir šešioms kitiems asmenims buvo įvykdyta neatidėliotina mirties bausmė, nepaisant to, kad jie jau buvo pasidavę;
- K. kadangi 2018 m. vasario 2 d., 3 val. ryto, žvalgybos tarnybos iš namų Karakase pagrobė Enrique'ę Aristeguietą Gramcko, nepateikė jokios informacijos apie jo buvimo vietą ir kitą dieną jį paleido;
- L. kadangi Venesueloje daugėja žmonių, įskaitant vaikus, kurie kenčia nuo prastos mitybos, nes turi ribotas galimybes gauti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas, vaistų ir maisto produktų; kadangi Venesuelos vyriausybė, deja, ir toliau neigia šią

problema bei atsisako priimti humanitarinę pagalbą ir sudaryti geresnes sąlygas jai paskirstyti; kadangi dėl didžiulio prekių stygiaus šalyje Venesuelos žmonės stengdavosi pirkti maistą ir būtiniausias prekes Karibų jūros salose;

1. apgailestauja dėl vienašališko Nacionalinės steigiamosios asamblėjos, kurios nepripažįsta nei tarptautinė bendruomenė, nei ES, sprendimo iki 2018 m. balandžio mėn. pabaigos sušaukti paankstintus prezidento rinkimus; labai apgailestauja dėl Venesuelos Aukščiausiojo Teismo neseniai priimto sprendimo, kuriuo uždraudžiama MUD atstovams dalyvauti būsimuose rinkimuose; atkreipia dėmesį į tai, kad daug potencialių kandidatų negalės kandidatuoti rinkimuose, nes yra ištremti, jiems taikomos administracinės sankcijos, jie yra įkalinti arba jiems taikomas namų areštas; pabrėžia, kad politinių partijų dalyvavimui neturėtų būti sudaroma jokių kliūčių ar keliama kokių nors sąlygų ir ragina Venesuelos valdžios institucijas visiškai atkurti jų teises;
2. pabrėžia, kad ES ir jos institucijos, įskaitant Europos Parlamentą, pripažins tik tokius rinkimus, kurie bus pagrįsti realistišku kalendoriumi, dėl kurių nacionalinio dialogo kontekste susitars visi susiję subjektai ir politinės partijos, kuriais bus paisoma vienodų, teisingų ir skaidrių dalyvavimo sąlygų, įskaitant draudimų politiniams oponentams panaikinimą, be politinių kalinių, ir užtikrinus, kad Nacionalinės rinkimų tarybos sudėtis būtų subalansuota ir ji pati būtų nešališka, kad bus užtikrintos pakankamos garantijos, įskaitant nepriklausomų tarptautinių stebėtojų stebėseną; primena esantis pasirengęs atsiųsti rinkimų stebėjimo misiją, jei bus įvykdytos visos būtinos sąlygos;
3. griežtai smerkia Venesuelos valdžios institucijų sprendimą išsiųsti Ispanijos ambasadorių Karakase ir jį paskelbti *persona non grata*, ir primygtinai ragina Venesuelos vyriausybę nedelsiant atkurti normalius diplomatinis ryšius su Ispanija; primena, kad visi ES sprendimai užsienio politikos srityje – taip pat ir dėl sankcijų taikymo – priimami vienbalsiai; atsižvelgdamas į tai, ragina visapusiškai solidarizuotis su Ispanija;
4. mano, kad ES Tarybos nustatytas ginklų embargas ir sankcijos septyniems Venesuelos pareigūnams yra tinkamos priemonės, reaguojant į sunkius žmogaus teisių ir demokratijos pažeidimus, tačiau ragina jas taip pat taikyti ir tiems asmenims, kuriems tenka didžiausia atsakomybė už sustiprėjusią politinę, socialinę, ekonominę ir humanitarinę krizę, t. y. prezidentui, viceprezidentui, gynybos ministrui ir aukščiausios karinės vadovybės nariams, taip pat artimiausios jų aplinkos nariams, įskaitant šeimos narius; siūlo, kad tuo atveju, jei žmogaus teisių padėtis ir toliau blogės, tolesni diplomatiniai ir ekonominiai veiksmai būtų apsvarstyti ir patvirtinti, įskaitant veiksmus, susijusius su valstybei priklausančia naftos bendrove „Petróleos de Venezuela S.A“ (PDVSA);
5. kuo griežčiausiai smerkia užsitęsusių demokratinės tvarkos pažeidimą Venesueloje; primena, kad visapusiškai remia Nacionalinę asamblėją kaip vienintelį teisėtai įsteigtą ir pripažintą parlamentą Venesueloje ir ragina Venesuelos vyriausybę atkurti visus jos konstitucinius įgaliojimus; atmeta bet kokius Nacionalinės steigiamosios asamblėjos priimtus sprendimus, nes jais pažeidžiami visi demokratiniai standartai ir taisyklės; reiškia paramą politiniam sprendimui, į kurį būtų įtraukti visi susiję subjektai ir politinės partijos; primena, jog valdžių padalijimas ir tai, kad valdžios padaliniai nesikiša į vienas kito veiklą, yra esminis principas, kurio laikosi teisinės valstybės principu besivadovaujanti demokratinė valstybė;

6. ragina TBT prokurorą, pagal Romos statuto nuostatas, pradėti tyrimą dėl žmogaus teisių pažeidimų, kuriuos įvykdė Venesuelos režimo atstovai, ir ragina ES imtis aktyvaus vaidmens šiuo klausimu;
7. pakartoja savo ankstesnius raginimus nedelsiant ir be jokių sąlygų paleisti visus politinius kalinius, gerbti demokratiškai išrinktas institucijas ir laikytis žmogaus teisių;
8. reiškia solidarumą ir visapusišką paramą Venesuelos žmonėms, kurie kenčia nuo sunkios humanitarinės krizės padarinių; ragina nedelsiant pasiekti susitarimą dėl plano, kaip humanitarinė pagalba galėtų pasiekti šalį, ir ragina Venesuelos valdžios institucijas kuo skubiau sudaryti sąlygas nekliudomai teikti humanitarinę pagalbą ir išduoti leidimus tarptautinėms organizacijoms, kurios nori padėti visuomenei; ragina greitai įgyvendinti trumpalaikes kovos su prasta mityba tarp labiausiai pažeidžiamų grupių, pavyzdžiui, vaikų, priemones; ragina ES padėti kaimyninėms šalims ir ypač Kolumbijai spręsti Venesuelos pabėgėlių problemą; ragina Venesuelos vyriausybę užtikrinti, kad užsienyje gyvenantys ir turintys teisę gauti socialinę apsaugą Venesuelos piliečiai, gautų pensiją;
9. pakartoja reikalavimą, kad į Venesuelą būtų kuo greičiau nusiųsta Europos Parlamento delegacija, kuri surengtų dialogą su visomis konflikte dalyvaujančiomis šalimis;
10. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai, Venesuelos Bolivarų Respublikos vyriausybei ir Nacionalinei asamblėjai, Europos ir Lotynų Amerikos parlamentinei asamblėjai ir Amerikos valstybių organizacijos generaliniam sekretoriui.